

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 605/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošikovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti RAVEN, a. s., Šoltésovej 420/2, Považská Bystrica, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Štrbáň, s. r. o., Ulica 1. mája, Púchov, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa JUDr. Branislava Štrbáňa, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 315/2011 z 10. októbra 2012, uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 33/2013 zo 7. mája 2013 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 Co 33/2014 z 22. januára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti RAVEN, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. apríla 2014 e-mailom a 24. apríla 2014 poštou doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti RAVEN, a. s., Šoltésovej 420/2, Považská Bystrica (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou Štrbáň, s. r. o., Ulica 1. mája, Púchov, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa JUDr. Branislava Štrbáňa, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 315/2011 z 10. októbra 2012 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), uznesením krajského súdu sp. zn. 17 Co 33/2013 zo 7. mája 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie o trovách konania“) a uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 33/2014 z 22. januára 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie o obnove konania“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 C 84/2010 z 18. augusta 2011 bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť žalobcom v 1. až 11. rade špecifikovanú sumu s úrokom z omeškania, pričom okresný súd v časti konanie zastavil.

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 17 Co 315/2011 z 10. októbra 2012 tak, že ho potvrdil.

Okresný súd samostatným uznesením sp. zn. 6 C 84/2010 zo 4. decembra 2012 zaviazal sťažovateľa nahradiť žalobcom v 1. až 11. rade trovy konania. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn.

17 Co 33/2013 zo 7. mája 2013 tak, že ho zmenil tak, že osobitne špecifikoval trovy právneho zastúpenia a iné trovy konania s tým, že výšku týchto trov konania nezmenil.

Rozsudkami okresného súdu a krajského súdu bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť špecifikované sumy žalobcom v 1. až 11. rade z titulu bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností, ktorých sú žalobcovia podielovými spoluvlastníkmi, a to „na základe záverov znaleckého posudku č. 34/2011 znalca [REDAKOVANÉ], a to vo výške 2,923,- EUR /m²/ ročne za obdobie od 19. 5. 2008 do 31. 12. 2008 a vo výške 2,936,- EUR /m²/ ročne za obdobie od 1. 1. 2009 do 19. 5. 2010“.

Sťažovateľ so závermi predmetného znaleckého posudku č. 34/2011 nesúhlasil v konaní pred okresným súdom a aj v odvolaní navrhoval vykonať kontrolné znalecké dokazovanie na účely určenia výšky bezdôvodného obohatenia (analogicky nájmu) za užívanie predmetných nehnuteľností. Všeobecné súdy návrhu sťažovateľa nevyhoveli a kontrolné znalecké dokazovanie nenariadili. «... sťažovateľ mal vedomosť o tom, že v analogickej právnej veci vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 7 C/158/2011 bol podaný znalecký posudok Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline (ďalej len „USI Žilina“) č. 92/2013 zo dňa 9. 4. 2013, v ktorom bola stanovená výška bezdôvodného obohatenia (analogicky cena nájmu) za užívanie nehnuteľností v Považskom Podhradí (areál stavebnín RAVEN a. s.) vo výške 1,55- EUR /m²/ ročne,

teda v podstatne nižšej výške ako bezdôvodné obohatenie (analogicky cena nájmu) stanovené znalkyňou [REDAKOVANÉ] v znaleckom posudku č. 34/2011, a teda nepochybne išlo o novú skutočnosť, resp. dôkaz, ktorý bez svojej viny nemohol sťažovateľ použiť v pôvodnom konaní, pričom takáto nová skutočnosť, resp. dôkaz nesporne mohli privodiť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie vo veci...», preto sťažovateľ podal 2. augusta 2013 návrh na obnovu konania podľa § 228 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Okresný súd rozhodol uznesením sp. zn. 8 C 193/2013 z 28. októbra 2013 tak, že návrh na obnovu konania zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 33/2014 z 22. januára 2014 tak, že ho potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

«Z pohľadu právnej čistoty veci jedine kontrolným znaleckým dokazovaním bolo možné odstrániť rozpory o výške bezdôvodného obohatenia (analogicky nájmu). Okresný súd Považská Bystrica a ani Krajský súd v Trenčíne návrhu na vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania nevyhoveli napriek tomu, že sťažovateľ takýto dôkaz opakovane navrhoval a domáhal sa jeho vykonania. Teda výlučne pre postup konajúcich všeobecných súdov nebol dôkaz v konaní pred všeobecnými súdmi produkovaný, pričom sťažovateľ nebol z procesného aspektu spôsobilý vykonať viac na ochranu svojich práv.

Okresný súd Považská Bystrica a ani následne Krajský súd v Trenčíne neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľom. Táto skutočnosť teda vedie k záveru o porušení sťažovateľových práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie je zrejmý, keďže záver všeobecných súdov o nevykonaní sťažovateľom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúcich súdov vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci. Navyiac nevykonaním navrhnutého dôkazu bol sťažovateľ postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní.

Postupy a rozhodnutia všeobecných súdov postavili tak sťažovateľa do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhú stranu v konaní. Všeobecné súdy totiž odmietli ďalší návrh sťažovateľa na dokazovanie a tak porušili princíp rovnosti zbraní.

... na základe právoplatných a vykonateľných rozhodnutí Okresného súdu Považská Bystrica a Krajského súdu v Trenčíne musel zaplatiť druhej strane v konaní peňažné plnenie ako náhradu titulom vydania bezvodného obohatenia v takej výške, ktorá v žiadnom prípade nezodpovedala obvyklej výške bezdôvodného obohatenia (analogicky nájmu), ktoré sa titulom užívanie veci v danom mieste a čase platila.

Od tejto skutočnosti sa potom následne odvíjalo aj plnenie týkajúce sa trov konania. V prípade vykonania dôkazu, ktorý sťažovateľ označil a navrhol vykonať a ktorý všeobecné súdy nevykonali, by bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť bezdôvodné obohatenie a trovy konania v podstatne nižšej výške, ako bola priznaná rozhodnutiami Okresného súdu

Považská Bystrica a Krajského súdu v Trenčíne. Všeobecné súdy takýmto spôsobom teda výrazne zasiahli do majetkovej sféry sťažovateľa...

... z vyššie prezentovaných dôvodov sa sťažovateľ domáhal povolenie obnovy konania,... ktorý návrh Okresný súd Považská Bystrica... zamietol,

voči ktorému rozhodnutiu sťažovateľ podal odvolanie..., kde okrem iného sťažovateľ v článku III. odvolania výslovne poukazoval a upriamoval pozornosť na porušenie jeho... práva vlastniť majetok...

... Krajský súd v Trenčíne... uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a... sa... žiadnym spôsobom... nevyporiadal s námietskou sťažovateľa tvrdenou v odvolaní o porušení jeho vyššie uvedeného ústavného práva vlastniť majetok,

čo sťažovateľ považuje za flagrantné porušenie ust. § 157 ods. 2 O. s. p., teda takéto rozhodnutie je arbitrárne a z uvedených dôvodov nepreskúmateľné, nakoľko v demokratickom a právnom štáte je jednoznačnosť a presvedčivosť súdnych rozhodnutí jedným z atribútov spravodlivého súdneho konania tzv. „fair procesu“.»

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo spoločnosti RAVEN a. s... podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 a 4 Listiny základných práv a slobôd a právo... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a... podľa čl. 1 Dodatkového protokolu... rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 10. októbra 2012... sp. zn. 17 Co/315/2011, uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo 7. mája 2013... sp. zn. 17 Co/33/2013 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 22. januára 2014... sp. zn. 5 Co/33/2014 porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 10. októbra 2012... sp. zn. 17 Co/315/2011, uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo 7. mája 2013... sp. zn. 17 Co/33/2013 a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 22. januára 2014... sp. zn. 5 Co/33/2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Spoločnosti RAVEN a. s... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08 €, ktoré je Krajský súd v Trenčíne povinný vyplatiť... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa ústavy a listiny, ako aj práv podľa dohovoru a podľa dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu z 10. októbra 2012 a napadnutým uznesením zo 7. mája 2013

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa ústavy a podľa listiny, práva podľa dohovoru a práva podľa dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu z 10. októbra 2012, ktorým tento potvrdil rozsudok okresného súdu z 18. augusta 2011, ako aj napadnutým uznesením krajského súdu zo 7. mája 2013, ktorým tento zmenil uznesenie okresného súdu o trovách konania.

Z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovateľ zrejme považuje podanie návrhu na povolenie obnovy konania za právny prostriedok ochrany, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a ktorý treba vyčerpať v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde predtým, ako podá sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu.

Vzhľadom na skutočnosť, že návrh na povolenie obnovy konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, jeho použitie predpokladá splnenie podmienok predpísaných pre povolenie obnovy konania (§ 228 OSP) a iba za ich splnenia umožňuje znova preskúmať rozhodnutie, proti ktorému návrh na povolenie obnovy smeruje, ústavný súd je toho názoru, že podanie návrhu na povolenie obnovy konania nemožno v okolnostiach danej veci považovať za právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorý treba vyčerpať pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (II. ÚS 437/2014).

Vychádzajúc zo svojej judikatúry (napr. IV. ÚS 255/05, m. m. II. ÚS 46/03, III. ÚS 110/03), ústavný súd tiež konštatuje, že pre uplynutie lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti nemá žiaden vplyv to, že sa sťažovateľ domáhal na okresnom súde obnovy konania.

Lehota na podanie sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu z 10. októbra 2012 a proti napadnutému uzneseniu krajského súdu zo 7. mája 2013 začala plynúť nadobudnutím právoplatnosti týchto rozhodnutí, a nie až dňom, kedy nadobudlo právoplatnosť napadnuté uznesenie krajského súdu z 22. januára 2014, ktorým tento potvrdil uznesenie okresného súdu z 28. októbra 2013 o zamietnutí návrhu sťažovateľa na obnovu konania.

Napadnutý rozsudok krajského súdu z 10. októbra 2012 nadobudol právoplatnosť 19. októbra 2012, napadnuté uznesenie krajského súdu zo 7. mája 2013 nadobudlo právoplatnosť 17. júna 2013, pričom sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, podal sťažnosť na poštovú prepravu 17. apríla 2014, t. j. zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa ústavy, listiny, ako aj práv podľa dohovoru a podľa dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu z 22. januára 2014

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne

neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového

stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Krajský súd ako odvolací súd napadnutým uznesením z 22. januára 2014 potvrdil uznesenie okresného súdu z 28. októbra 2013, ktorým tento zamietol návrh sťažovateľa na obnovu konania. V odôvodnení svojho uznesenia krajský súd poukázal na argumentáciu sťažovateľa v odvolaní, na vyjadrenie odporcov k tomuto odvolaniu, na povahu obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku a následne uviedol:

„Jedným z predpokladov procesnej prípustnosti návrhu na obnovu konania je medzi iným existencia skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov, ktoré ten, kto navrhuje obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní [ust. § 221 ods. 1 písm. a) O. s. p.] a ďalej možnosť vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní [ust. § 221 ods. 1 písm. b) O. s. p.]. V oboch prípadoch je procesná prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku podmienená tým, že ten, kto navrhuje obnovu konania, nemal žiadny podiel na tom, že sa v pôvodnom konaní nemohli použiť skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, prípadne že sa tieto dôkazy nemohli vykonať a zároveň, že môžu privodiť pre tohto účastníka priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Skutočnosti a dôkazy, ktoré má na mysli ust. § 228 ods. 1 písm. a) O. s. p. sú (v porovnaní s pôvodným konaním) nové vtedy, pokiaľ účastník konania i napriek tomu, že v dobe pôvodného rozhodnutia tieto objektívne existovali, ich nemohol bez svojej viny použiť preto, že o nich nevedel a ani inak z procesného hľadiska nezavinil nesplnenie povinnosti tvrdenia alebo dôkaznej povinnosti. O možnosť vykonania dôkazov, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní [ust. § 228 ods. 1 písm. b) O. s. p.] ide vtedy, keď účastník v pôvodnom konaní síce označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak ním navrhnuté dôkazy nemohol súd vykonať z dôvodu prekážok objektívneho charakteru.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ako aj postup súdu prvého stupňa, ktorý mu predchádzal a zistil, že napadnuté uznesenie je vo výroku vecne správne. Súd prvého stupňa návrh navrhovateľa na obnovu konania zamietol z dôvodu, že znalecký posudok č. 92/2013, vypracovaný USI v Žiline, na ktorý sa odvoláva navrhovateľ ako na dôkaz, ktorý bez svojej viny nemohol v pôvodnom konaní použiť a ktorý by mohol privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, by musel už v čase pôvodného konania objektívne existovať, čo v danom prípade rozhodne splnené nebolo. Je zřejmé, že vzhľadom k dátumu vyhotovenia predmetného znaleckého posudku konajúce súdy k týmto

skutočnostiam v čase vyhlásenia ich rozhodnutia nemohli prihliadať. Odvolací súd tak zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že nenariadenie kontrolného znaleckého dokazovania súdom prvého i druhého stupňa v pôvodnom konaní nemôže zakladať dôvod na povolenie obnovy predmetného konania, nakoľko je vecou úvahy vec prejednávajúceho súdu, či považuje v danej procesnej situácii za potrebné doplniť dokazovanie ďalším kontrolným znaleckým skúmaním.

Nemožnosťou použiť skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy bez svojej viny v pôvodnom konaní v zmysle ust. § 228 ods. 1 písm. a) O. s. p. sa rozumie nemožnosť vykonať dokazovanie v súdnom konaní alebo nemožnosť označiť či predložiť tieto skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy účastníkom konania voči súdu. Nejde o prípady nevykonania možného dokazovania súdom o tých skutočnostiach, rozhodnutiach a dôkazoch, ktoré účastníci konania označili, avšak súd ich nepokladal za rozhodujúce, a preto sa k ich dokazovaniu neprikročilo (R 19/1975). Nemožnosť v danom prípade musí mať objektívny charakter, zatiaľ čo v prejednávanej veci mala nemožnosť spočívať v subjektívnom prístupe súdov prvého i druhého stupňa, odmietajúcom nariadiť vo veci kontrolné znalecké dokazovanie. Odhliadnuc od uvedeného odvolací súd zdôrazňuje, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia, plynúca z pochybení pri právnom posúdení veci, z ktorej navrhovateľ pri spochybňovaní výsledkov znaleckého dokazovania a na to nadväzujúcich záverov súdov prvého a druhého stupňa v pôvodnom konaní musí nevyhnutne vychádzať, nemôže byť relevantným dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť obnovy konania podľa ust. § 228 ods. 1 O. s. p. (ZSP č. 15/2000, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 83/99). Takýmto dôvodom zároveň nemôžu byť ani prípadné pochybenia procesného charakteru, na nápravu ktorých sú k dispozícii iné opravné prostriedky.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bolo napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v merite veci ako vecne správne potvrdené...“

Pri preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05,

III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto (napriek tomu, že sa sťažovateľ nedomáha vyslovenia porušenia v sťažnosti označených práv relevantným rozhodnutím okresného súdu) preskúmal aj uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 C 193/2013 z 28. októbra 2013, ktorým tento zamietol návrh sťažovateľa na obnovu konania. Okresný súd v odôvodnení poukázal na predmet konania, ktorého obnovu sťažovateľ navrhol, a na rozsudky okresného súdu a krajského súdu, na argumentáciu sťažovateľa a tiež odporcov (žalobcov v pôvodnom konaní, pozn.) a následne uviedol:

„V danom prípade navrhovateľ obnovy konania svoj návrh na povolenie obnovy konania odôvodňuje tým, že v konaní sp. zn. 7 C 158/2011 bol dňa 9. 4. 2013 vypracovaný Ústavom súdneho inžinierstva ŽU v Žiline znalecký posudok č. 92/2013, ktorý určil bezdôvodné obohatenie analogicky cenu nájmu oveľa nižšiu než ktorá bola určená znaleckým posudkom [REDAKOVANÉ] v napádanom konaní. Poukázal na to, že vzhľadom k tomu, že už v základnom konaní t. j. v konaní sp. zn. 6 C 84/2010 žiadali konajúce súdy, aby bolo vykonané kontrolné znalecké dokazovanie, ktoré však napriek tomu nariadené nebolo, tak, ak by sa tak stalo, spol. RAVEN by bola zaviazaná k plateniu nižšej sumy, a teda rozhodnutie by bolo pre ňu určite priaznivejšie. Podľa názoru navrhovateľa existencia ZP č. 92/2013 zo dna 9. 4. 2013, ktorý vypracoval znalecký ústav, nepochybne predstavuje novú skutočnosť, resp. dôkaz, ktorý navrhovateľ nemohol v konaní 6 C 84/2010 v procesnom postavení odporcu použiť, pričom, ak by sa tak stalo, došlo by k priaznivejšiemu rozhodnutiu vo vzťahu k nemu.

Súd poukazuje na to, že konanie sp. zn. 6 C 84/2010 bolo rozsudkom vo veci samej právoplatne skončené dňa 19. 10. 2012, čo si súd overil z registra, pričom ZP č. 92/2013 bol vypracovaný dňa 9. 4. 2013 a do sféry poznania navrhovateľa spol. RAVEN sa dostal dňa 3. 5. 2013, čo znamená, že lehota na podanie návrhu na povolenie obnovy konania

stanovená v § 230 ods. 1 O. s. p. uplynula 5. 8. 2013, čo je najbližší pracovný deň. Je nesporné, že navrhovateľ svoj návrh podal 2. 8. 2013, teda včas.

Súd sa však stotožnil s právnym názorom právneho zástupcu odporcov, že podmienkou úspešného uplatnenia dôvodu obnovy konania podľa ustanov. § 228 ods. 1 písm. a), b) O. s. p. je to, že takýto dôkaz, ktorý by mohol privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, musel už v čase pôvodného konania objektívne existovať, čo v danom prípade rozhodne splnené nie je, keďže základné konanie, ktoré je napádané návrhom na obnovu konania, bolo právoplatne skončené 19. 10. 2012 a ZP č. 92/2013 existoval až dňa 9. 4. 2013. Dôvodom obnovy konania môžu byť len tie skutočnosti, ktoré nastali do vyhlásenia rozhodnutia súdom. Tie skutočnosti, ktoré nastali až po tom čase, nemôžu byť spôsobilým dôvodom obnovy konania, pretože k nim nemohol súd v čase vyhlásenia rozhodnutia prihliadať. Pokiaľ navrhovateľ dôvodí, že navrhoval kontrolný znalecký posudok v základnom konaní, ako aj pred odvolacím súdom, je nesporné, že oba konajúce súdy nepovažovali za potrebné takýto dôkaz vykonať, ale to nemôže byť dôvodom pre povolenie obnovy konania, pretože je v kompetencii súdu rozhodnúť o tom, ktorý dôkaz vykoná a ktorý nie, a to podľa svojej úvahy a po zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti. Súd tiež poukazuje na to, že ZP, ktorý bol vypracovaný vo veci sp. zn. 7 C 158/2011, je posudkom pre túto konkrétnu vec a nie je dôkazom, ktorý by sa mohol aplikovať aj na konanie sp. zn. 6 C 84/2010 a aj z tohto pohľadu tento dôkaz nemôže byť takým dôkazom, ktorý by mohol privodiť priaznivejšie rozhodnutie pre spol. RAVEN a ktorý bez svojej viny nemohol použiť v základnom konaní. Súd opätovne zdôrazňuje, že nové dôkazy sú spôsobilým dôvodom obnovy konania vtedy, ak je nimi možné preukázať právne spôsobilú skutočnosť, ktorá môže privodiť pre účastníka, ktorý podáva návrh na obnovu konania, priaznivejšie rozhodnutie vo veci a ktoré napriek tomu, že v čase pôvodného konania objektívne existovali, bez svojej viny nemohol použiť, napr. pretože o nich nevedel a ani inak z procesného hľadiska nezavinil nesplnenie povinnosti tvrdenia alebo dôkaznú povinnosť.

Keďže preukázateľne dôkaz, ktorý navrhovateľ označil ako dôkaz, ktorý by mal privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, v čase pôvodného konania a rozhodovania neexistoval, súd návrh navrhovateľa na obnovu konania zamietol ako

nedôvodný, a to aj vo vzťahu ku konaniu o trovách konania vzhľadom na to, že rozhodnutie o nich je viazané na výsledok vo veci samej.“

Sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, pričom tvrdí, že krajský súd dostatočne svoje rozhodnutie neodôvodnil, pretože nereagoval na jeho námietku porušenia základného práva na vlastníctvo. Uvádza tiež, že krajský súd ústavne nekonformným spôsobom vykladal podmienky povolenia obnovy konania, keď znalecký posudok Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline č. 92/2013 nepovažoval za dôkaz v zmysle § 228 ods. 1 písm. a) OSP.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti tiež namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a 4 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu s odôvodnením, že týmto rozhodnutím bol zbavený majetku vo výške rozdielu medzi sumou, na zaplatenie ktorej bol zaviazaný právoplatným rozsudkom okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu ako odvolacieho súdu vo veci samej, a sumou, ktorá by zodpovedala záverom znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline č. 92/2013.

Po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd na argumentáciu sťažovateľa reagoval primeraným spôsobom, vysporiadal sa s okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, z odôvodnenia napadnutého uznesenia možno odvodíť myšlienkový postup, akým krajský súd dospel k svojmu rozhodnutiu. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu je tiež zrejmé, ako krajský súd vykladal a aplikoval ustanovenie § 228 OSP a na akých skutkových zisteniach svoje rozhodnutie založil. Ústavný súd zároveň konštatuje, že výklad krajského súdu vo vzťahu k podmienkam na povolenie obnovy konania a osobitne jeho právny názor, že tzv. nový dôkaz musí existovať už v čase rozhodovania súdu v pôvodnom konaní, nemožno považovať

za arbitrárny s tým, že rešpektuje účel a zmysel ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o obnove konania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že krajský súd sa nevysporiadal s jeho odvolacou argumentáciou, podľa ktorej rozhodnutím okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na vlastníctvo, ústavný súd túto námietku nepovažuje za relevantnú. V situácii, keď krajský súd dospel k záveru, že neboli splnené procesné podmienky na povolenie obnovy konania, táto námietka sťažovateľa už nemohla mať pre vec význam.

Ústavný súd zároveň nezistil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že napadnutým uznesením krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a 4 listiny, prípadne práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 11 ods. 1 a 4 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Ústavný súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny alebo práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 11 ods. 1 a 4 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu z 22. januára 2014. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu v spojení s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným

súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad predovšetkým § 228 ods. 1 písm. a) a b) OSP krajským súdom ako odvolacím súdom v spojení s okresným súdom ako súdom prvého stupňa takéto nedostatky nevykazuje.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2015